

Inspraaknota Kadernota Sociaal Domein

“De kunst van het samen leven”

Inleiding

Op 15 oktober 2019 heeft het college ingestemd met de concept-kadernota Sociaal Domein 2020-2024 *De kunst van het samen leven*. Het college heeft deze kadernota vrijgegeven voor inspraak op 12 november 2019. De concept-kadernota heeft van 20 november 2019 tot en met woensdag 8 januari 2020 ter inzage gelegen. Alle betrokkenen, die ook uitgenodigd waren om deel te nemen aan het participatietraject, zijn op de hoogte gesteld en hebben de concept-nota toegestuurd gekregen. Dit betrof zowel maatschappelijke organisaties als individuele inwoners. In de periode van 25 tot en met 29 november 2019 hebben vervolgbijeenkomsten plaatsgevonden in de dorpen Vries, Zuidlaren en Bunne. Deze drie bijeenkomsten worden beschouwd als inspraakmomenten en hiervan is verslaglegging gemaakt.

In 2019 is het inkooptraject gestart met de zorgaanbieders van de Wmo en de Jeugdhulp. Scheiding van belangen is de reden geweest om deze instellingen niet te betrekken bij het opstellen van de kadernota Sociaal Domein *De kunst van het samen leven*.

De ontvangen reacties worden in deze inspraaknota weergegeven, met daarbij de reactie van het college. Er wordt aangegeven of dit leidt tot aanpassing van de concept-kadernota. Er zijn tijdens de drie inspraakbijeenkomsten een aantal keren dezelfde reactie gegeven. Deze zijn in het overzicht bij elkaar gezet.

We willen hierbij aangeven dat we het participatietraject als zeer zinvol hebben ervaren en zien dit traject als een eerste stap om gezamenlijk met inwoners en maatschappelijke organisaties verder te werken aan de opgaven waar we voor staan in het sociaal domein. Wij nodigen hen van harte uit om de komende jaren hieraan hun bijdragen te blijven leveren.

In de concept-kadernota spraken we van een nadere uitwerking van de nota in drie gebiedsagenda's. Inmiddels spreken we echter van één Programma Sociaal Domein. Om dit programma vorm en inhoud te geven is in november 2020 een nieuwe programmamanager sociaal domein bij de gemeente gestart. Zij richt zich, onder de algemeen manager sociaal domein, op het uitwerken van de kadernota in een programma en concrete acties. Het Programma Sociaal Domein moet uiterlijk eind 2021 klaar zijn.

Tijdens de drie participatiebijeenkomsten zijn door de aanwezige inwoners en organisaties al een aantal concrete acties en uitwerkingen genoemd. We zijn blij met deze input en gaan die gebruiken in de verdere uitwerking van de kadernota in het Programma Sociaal Domein.

Behalve dat de concept-kadernota ter inzage heeft gelegen en er participatiebijeenkomsten over zijn geweest, is de nota van 26 mei tot 30 juni 2020 ook in de gemeenteraad besproken. Hoewel de daar meegegeven input heeft geleid tot aanpassingen in de kadernota, is deze input niet in deze inspraaknota opgenomen. Ten eerste omdat de raadsbehandeling niet onder de inspraak valt. Maar ook omdat de uiteindelijke conclusie van de behandeling in de raad is geformuleerd in een unaniem aangenomen motie op 30 juni 2020. Deze motie is als bijlage bij het raadsvoorstel voor vaststelling van de gewijzigde kadernota gevoegd.

1. Reacties.

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
	<i>Individuele inwoner</i>		
1	<p>Is enthousiast over de participatiebijeenkomst waaraan is deelgenomen. Geeft aan de gemeente mee om het beleid te concretiseren, SMART te maken en gebruik te maken van de opbrengst van de dialoogavonden. <i>Maak van inspraak meedoen.</i></p>	<p>De kadernota is een beleidsstuk waarin de visie staat beschreven van het sociaal domein voor de komende jaren. Dit is op abstract niveau en dat realiseren wij ons. Maar een visie is nodig om richting aan te geven, keuzes te maken. De concrete uitwerking vindt plaats in het Programma Sociaal Domein. Hierin staan de concrete onderwerpen waaraan gewerkt gaat worden. Dit gebeurt gezamenlijk met inwoners en maatschappelijke organisaties, zodat we dichtbij en met inwoners komen tot aanpakken die zoveel mogelijk effect hebben.</p>	<p>In de kadernota is toegevoegd hoe deze kadernota zich verhoudt tot het Programma Sociaal Domein waarin de nadere uitwerking volgt.</p>
	<i>Inspraakbijeenkomst Vries e.o.</i>		
2	<p>Er zitten grenzen aan mantelzorg; mantelzorg wordt nu als te vanzelfsprekend beschreven. Professionele hulp blijft nodig.</p>	<p>De gemeente zet in om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen en wij ondersteunen mantelzorgers die overbelast zijn. De wijze waarop werken we met inwoners nader uit.</p>	<p>In de kadernota is verduidelijkt dat inwoners niet alleen iets gevraagd wordt in de vorm van het verlenen van mantelzorg, maar dat inwoners die mantelzorg verlenen ook van de gemeente ondersteuning kunnen vragen.</p>
3	<p>Het onderwerp <i>Wonen</i> valt niet onder het sociaal domein; zorg voor een goede afstemming met de Omgevingsvisie.</p>	<p>Dit klopt en daarom is binnen het project Omgevingsvisie het onderwerp Samen leven opgenomen; er vindt dus afstemming plaats.</p>	<p>nee</p>
4	<p>Kadernota is prettig en herkenbaar, voortbordurend op goede ervaringen en gelukkig is alles niet nieuw (<i>idem Eelde/Paterswolde e.o.</i>). Belangrijk is dat we af willen van betuttelen; inwoners weten zelf heel goed wat ze willen. Maar</p>	<p>Wij zijn blij met deze opmerking. Daar willen we ook naar toe. Door gezamenlijk de komende jaren te werken aan benoemde speerpunten binnen vier pijlers, willen wij een verandering in denken en handelen tot stand brengen.</p>	<p>Nog meer dan in de oorspronkelijke versie van de kadernota, is in de gewijzigde nota ingezet op een sterke samenleving die veel zelf kan en waarmee we vooral samen willen werken in plaats van zaken op te leggen.</p>

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
	die boodschap bij alle spelers helder krijgen is best lastig.		
5	(idem Zuidlaren e.o.) Positief punt is dat wordt aangesloten bij inwoners, maar er zitten grenzen aan het nemen van verantwoordelijkheid.	Wij gaan in de komende jaren gezamenlijk verkennen waar de verantwoordelijkheid ligt van de inwoners, organisaties en de gemeente. Daar waar wettelijk is vastgelegd, dat de gemeente verantwoordelijk is, zullen wij deze ook pakken.	Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.
6	Sluit als gemeente beter aan bij bewonersinitiatieven.	Dit proberen wij zo goed mogelijk te doen. Wanneer het beter (anders) kan, dan horen wij dat graag in de overleggen die er met de gemeente zijn. De insteek voor de komende jaren is gezamenlijk te werken aan de maatschappelijke opgaven, waarbij een ieder zijn/haar rol en taken uitvoert binnen de kaders die afgesproken worden.	Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.
7	Hoe gaan we om met de privacywetgeving? Wat kan de gemeente doen om uitwisseling makkelijker te maken?	Wij zien ook dat deze wetgeving belemmerend kan werken in het komen tot snelle en creatieve oplossingen. Het is ook bij crisissituaties belangrijk dat adequaat gehandeld kan worden, zonder dat wetgeving in de weg staat. Wij zullen de komende periode aandacht schenken aan hoe om te gaan met uitwisseling van privacygegevens. Wij geven de professionals ruimte om de randen op te zoeken, dit is benoemd binnen kader 1.	Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.
8	Aandacht voor het ontlasten van mantelzorgers. Respijtzorg is weinig bekend.	Mantelzorg is gezien de vergrijzing een belangrijk speerpunt. We gaan meer bekendheid geven aan respijtzorg. Zie verder onze reactie bij antwoord 2.	In de kadernota is verduidelijkt dat inwoners niet alleen iets gevraagd wordt in de vorm van het verlenen van mantelzorg, maar dat inwoners die mantelzorg verlenen ook van de gemeente ondersteuning kunnen vragen. Daarbij is ook opgenomen dat communicatie over het beschikbare aanbod van belang is.

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
9	<p>(idem Eelde/Paterswolde)</p> <p>Het is belangrijk helderheid te krijgen over de wijze van werken van het tot stand komen en werken met de gebiedsagenda's. Hoe halen we de plannen van het papier af naar de praktijk? Let op de schaalgrootte. In kleine kernen zijn goede voorbeelden, sluit hierbij aan. Maak gebruik van sleutelfiguren.</p>	<p>We werken al jaren binnen het sociaal domein aan diverse thema's. We zijn van gebiedsagenda's overgestapt op één uitvoeringsprogramma in de vorm van een Programma Sociaal Domein dat uiterlijk eind 2021 klaar moet zijn. Maar hoe we het ook noemen, belangrijkste is dat we de uitwerking in samenspraak doen met inwoners en maatschappelijke organisaties en waar mogelijk zaken samen oppakken. Daar hoort ons inziens ook bij dat we kijken naar goede voorbeelden en gebruik maken van sleutelfiguren in de samenleving.</p>	<p>Het aantal kaders is verminderd, maar juist het kader waarbinnen deze opmerking past, hebben we laten staan. Samenhang en samenwerking (kader 1) vinden we cruciaal voor ons sociaal domein.</p>
10	<p>(idem Zuidlaren e.o.)</p> <p>Wat is precies de verantwoordelijkheid van de overheid / gemeente? Gaat de gemeente echt de slag maken om meer aan te sluiten bij de inwoners? Het vraagt om slagkracht en lef van de gemeente.</p>	<p>De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de WMO, jeugdhulp, Werk en Inkomen, Schuldhulpverlening, leerplicht en gezondheidsbeleid.</p> <p>De gemeente wil steeds meer een "gelijkwaardige partner" zijn en zit zelf steeds minder "aan het stuur". Dit betekent slagkracht en lef, echter niet alleen van de gemeente maar ook van onze inwoners en organisaties. Voor alle partners vergt het een andere houding/gedrag en het nemen van (mede-) verantwoordelijkheid.</p> <p>Wij realiseren ons dat dit niet van de ene op de andere dag is gerealiseerd, maar een lange adem vergt.</p>	<p>Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.</p>
11	<p>(idem Eelde/Paterswolde e.o.)</p> <p>Van het geen besproken is tijdens eerdere inwonersavonden is niet veel terug te vinden in de kadernota.</p>	<p>Wij hebben van alle inbreng een nota gemaakt, die als oplegger is bedoeld voor de kadernota. Hierin is alle inbreng terecht gekomen, ook onderwerpen die niet onder het sociaal domein vallen. Veel van wat is ingebracht ligt op praktisch, concreet niveau. De belangrijkste onderwerpen kunnen een plek krijgen in het Programma Sociaal Domein.</p>	<p>Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.</p>
12	<p>Graag uitleg van de afkortingen in de nota.</p>	<p>Dit ondersteunen wij.</p>	<p>Afkortingen zijn zoveel mogelijk uitgeschreven en/of uitgelegd.</p>

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
13	<i>(idem Eelde/Paterswolde e.o.+ Zuidlaren e.o.)</i> Is het mogelijk een verkorte versie op bijvoorbeeld één A4 te maken met makkelijk taalgebruik en ook afbeeldingen.	Dit ondersteunen wij.	Er komt op een later moment een publieksversie van de kadernota.
	<i>Inspraakbijeenkomst Eelde/ Paterswolde e.o.</i>		
14	De kleuren in het schema (pag. 8) is niet goed te onderscheiden (voorkeur voor zwart - wit). Kloppen de cijfers?	Dit ondersteunen wij.	Het schema is vervallen in de gewijzigde kadernota en vervangen door een tekstuele opsomming.
15	Geadviseerd wordt helder te maken wat je wilt meten /monitoren.	Dit ondersteunen wij.	In de gewijzigde kadernota is meer informatie opgenomen over monitoring. De concrete parameters waarmee gemonitord gaat worden, volgen in september, zodat deze ook in de begroting opgenomen kunnen worden.
16	Het lijkt erop dat de gemeente minder regie wil nemen. Maar de steun van de gemeente is juist heel belangrijk. Een actieve houding van de gemeente is wenselijk.	De samenwerking die ons voor ogen staat is erop gericht dat alle partners binnen het sociaal domein regie en verantwoordelijkheid oppakken. Per onderwerp spreken we af wie wat doet, passend bij ieders rol en taak.	Nee
17	<i>(idem Zuidlaren e.o.)</i> Maak gebruik van bv wijk- en buurtverenigingen, dorpsbelangen en zorg voor een heldere overlegstructuur in de dorpen.	Wij zullen zeker meer gebruik maken van deze verenigingen en dorpsbelangen, want zij zijn vooral de maatschappelijke organisaties die mee kunnen denken en uitvoering kunnen geven aan het oplossen van de maatschappelijke problemen. Het is goed om te kijken hoe dit verbeterd kan worden.	Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.
18	De nieuwe manier van werken vraagt vooral veel van houding en gedrag, zowel van inwoners, professionals als van de gemeente. Hier graag aandacht voor in de uitvoering.	Wij realiseren ons dit terdege. Hier is in de komende periode aandacht voor. Professionals krijgen scholing hierin en er is ruimte om te experimenteren en (van elkaar) te leren.	Dit staat voor nu voldoende in de kadernota, maar komt nog terug in het programma.

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
19	Wees zuinig op de initiatieven die er al zijn (VN-Panel, Plaats de Wereld). Help en faciliteer deze initiatieven.	Daar waar zij een bijdrage leveren aan het oplossen van de maatschappelijke problemen, willen wij graag dat zij een rol spelen.	In de gewijzigde nota is nog extra onderstreept dat onze voorzieningen op dit moment goed op peil zijn.
20	Maak bij <i>Jeugd</i> onderscheid tussen de wettelijke verantwoordelijkheden en dat je met jongeren de uitvoering en verantwoordelijkheden die zij in de uitvoering pakken. Het gaat hier om de zin in de kadernota: Waarbij jongeren en ouders eigen verantwoordelijkheden hebben en krijgen bij de organisatie daarvan(p. 10).	De zin is komen te vervallen.	Niet meer van toepassing
21	Toevoegen m.b.t. <i>Inclusie</i> "geef als gemeente het goede voorbeeld".	De specifieke zin waarnaar deze reactie verwijst, is komen te vervallen, omdat het onderwerp <i>inclusie</i> een integraal thema is geworden in de gehele kadernota. Dit noemen we 'meedoen naar vermogen' en komt op tal van plaatsen terug. Deze integraliteit in het hele sociaal domein betekent automatisch dat dit ook integraal onderdeel gaat uitmaken van ons handelen als gemeente.	Verwerkt
	<i>Inspraakbijeenkomst Zuidlaren e.o.</i>		
22	<i>De kunst van het samen leven</i> is een mooie, toepasselijke titel.	Waarvan acte.	Compliment dat niet heeft geleid tot een aanpassing.
23	Hoe zit het met de financiële middelen?	De financiële dekking van de uitvoering van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet is onderdeel van de jaarlijkse integrale financiële afweging bij de perspectievennota en de begroting.	Verduidelijkende vraag die niet heeft geleid tot een aanpassing.

	Ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen kadernota
24	Het college moet zich bezinnen op het participatietraject: de opkomst is nu mager. Wanneer is het college of raad aanwezig? Op welke wijze en hoe vaak benader je inwoners? Hoe geloofwaardig ben je als gemeente hierin?	Wij nemen participatie van inwoners serieus. In ons collegeprogramma geven we hier een belangrijk gewicht aan. Dit geldt ook voor de gemeenteraad. Wij zijn echter op dit gebied nog zoekende. We experimenteren om ervan te leren. Natuurlijk willen wij ook graag meer inwoners bereiken. Dat willen we de komende jaren bereiken door op verschillende momenten en werkwijzen inwoners te betrekken. Door te experimenteren krijgen we ook ervaring in hoe vaak bewoners benaderd kunnen worden en wat de beste manier is waarop. Samen met de gemeenteraad gaan we ons beraden op onze rol en functie in dit proces.	Aandachtspunten naar aanleiding van de participatiebijeenkomst, maar die niet leiden tot aanpassingen in de kadernota.
25	Geadviseerd wordt om te werken met een contactpersoon voor de kleine dorpen. 1 á 2 keer een wethouder op bezoek, daar zijn goede ervaringen mee.	Wij hebben een functionaris 'contactpersoon kleine kernen'. Voor allerlei zaken kan met deze functionaris contact worden opgenomen. Aan de bekendheid van de functie gaan we aandacht besteden. Werkbezoeken door wethouders aan de kleine dorpen zijn inmiddels opgestart.	Nee
26	Aanpassing van diverse begrippen en afkortingen.	Er is nog eens kritisch gekeken naar onnodig gebruik van moeilijke begrippen. Echter is het niet altijd mogelijk om vaktaal te voorkomen en gaat het hier vooral nog om een intern beleidsstuk, geschreven voor raad, college en ambtelijke organisatie. Zoals aangegeven bij reactie 13 gaan we ook een publieksversie maken, waarin we uiteraard meer onze taal aan zullen passen op de doelgroep van deze publieksversie. In de gewijzigde kadernota zijn wel de afkortingen zoveel mogelijk uitgeschreven en/of uitgelegd.	Ja